

Δ ΑΤΤΙΚΟΣ Ξ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΟΥ ΑΤΤΙΚΟΥ ΦΥΣΙΟΛΑΤΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΟΥ ΟΜΙΛΟΥ

ΜΑΡΝΗ 20 - ΑΘΗΝΑ 104 33 - ΤΗΛΕΦΩΝΟ 210 523 5149

www.attikosomilos.gr

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: «ΑΤΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ»
ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ: Χριστίνα Δούκα - Τρύφων Αναγνωστόπουλος
ΕΚΔΟΤΗΣ-ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΥΛΗΣ: Χριστίνα Δούκα, Αιγιοσθένων 57, 11146 Γαλάτσι
ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΝΤΥΠΟΥ: 1063
ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ- ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΜΟΝΤΑΖ
ΦΙΛΜΟΓΡΑΦΗΣΗ: L-PRESS, Ζαΐμη 40, τηλ. 210 8228258

ΠΡΟΣΟΧΗ

ΟΙ ΗΜΕΡΕΣ ΚΑΙ ΩΡΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ
ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΡΟΣΕΧΗ ΟΚΤΩΒΡΙΟ ΘΑ ΕΙΝΑΙ
ΤΕΤΑΡΤΗ, ΠΕΜΠΤΗ, ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ: 6 ΕΩΣ 8 Μ.Μ.

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Ο Αττικός εορτάζει εφέτος τα 80 χρόνια από την ίδρυσή του. Για την επέτειο αυτή θα πραγματοποιηθεί εκδήλωση στο ξενοδοχείο «ΤΙΤΑΝΙΑ», Πανεπιστημίου 52, στις **7 Νοεμβρίου 2011**, ημέρα Δευτέρα και ώρα **7.00 μμ.**

Η παρουσία σας θα μας δώσει μεγάλη χαρά.

ΕΞΩΦΥΛΛΟ

«Κούμαρα»

Φωτογραφίες: Ρόζα Αφεντάκη

ΕΜΠΡΟΣ ΕΣΩΦΥΛΛΟ

«Βάρκα στην Τριχωνίδα»

Δημ. Συρίγος

ΠΙΣΩ ΕΣΩΦΥΛΛΟ

«Τριχωνίδα»

Χριστίνα Δούκα

ΜΙΑ ΦΟΡΑ ΚΙ ΕΝΑΝ ΚΑΙΡΟ

της Λούλας Μάρδα

Ο Άνεμος του Πολέμου εαν φυβούβε
μεταμόρφωνε τους αγωνιστές για τα Δίκαια
δε άτια ορμητικά, που εκάλπαζαν,
ακολουθώντας στρατηγούς και βασιλιάδες,
μπροστάρηδες στις μάχες.

Τότε η Αθηνά στεκόταν
πίσω από τον Αχιλλέα μαχόμενο.
Και η Παναγία παράτεκε τον στρατιώτη του '40
εαν ορμούβε με την ξιφολόχη.

Ο Άνεμος του Πολέμου
τώρα περνάει μουλωχτά.
Ο μαύρος κουρνιαχτός του παραδύρει
αυτούς πού αντιτέκονται και
ετρώνει με νεκρές ψυχές και βιωπή
τα παλαιά πεδία της Τιμής όπου, κάποτε,
έσφυζαν από φλόμπουρα ανεμίζοντα
και από τα ρίγη των ιαχών.

Τα λάβαρα του Αγώνα
ριψάβπιδες τα έκαψαν
ετη χόβολη του Σκεπτικισμού,
οι Αρχηγόί κρύφτηκαν ετα μετόπιεδεν,
ο Εχθρός κυρίευε αμαχητί τα οχυρά μας.
Έτσι ξεπέδανε τα οράματά μας.

Οδυσσέας Ελύτης

ΑΞΙΟΝ ΕΣΤΙ

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΤΡΙΤΟ Η ΜΕΓΑΛΗ ΕΞΟΔΟΣ

(Πρόκειται για τη μεγάλη εκδήλωση διαμαρτυρίας που έγινε στην Αθήνα με την ευκαιρία του εορτασμού της 25ης Μαρτίου 1942. Οι αρχές Κατοχής αντιμετώπισαν την εκδήλωση με ιππικό και μηχανοκίνητα. Τα θύματα ήταν πολλά.)

Τις ημέρες εκείνες έκαναν σύναξη μυστική τα παιδιά και λάβανε την απόφαση, επειδή τα κακά μαντάτα πλήθαιναν στην πρωτεύουσα, να βγουν έξω σε δρόμους και σε πλατείες, με το μόνο πράγμα που τους είχε απομείνει: μια παλάμη τόπο κάτω από τ' ανοιχτό πουκάμισο, με τις μαύρες τρίχες και το σταυρουδάκι του ήλιου. Όπου είχε κράτος κι εξουσία η Άνοιξη.

Και επειδή σίμωνε η μέρα που το Γένος είχε συνήθειο να γιορτάζει τον άλλο Σηκωμό, τη μέρα πάλι εκείνη ορίσανε για την Έξοδο. Και νωρίς εβγήκανε καταμπροστά στον ήλιο, με πάνου ως κάτω απλωμένη την αφοβιά σαν σημαία, οι νέοι με τα πρησμένα πόδια που τους έλεγαν αλήτες. Και ακολουθούσανε άντρες πολλοί, και γυναίκες, και λαβωμένοι με τον επίδεσμο και τα δεκανίκια. Όπου έβλεπες άξαφνα στην όψη τους τόσες χαρακιές, που 'λεγες είχανε περάσει μέρες πολλές μέσα σε λίγην ώρα.

Τέτοιες λογής αποκοτιές, ωστόσο, μαθαίνοντες οι Άλλοι, σφόδρα ταραχ-

θηκαν. Και φορές τρεις με το μάτι αναμετρώντας το έχει τους, λάβανε την απόφαση να βγουν έξω σε δρόμους και σε πλατείες, με το μόνο πράγμα που τους είχε απομείνει: μία πήχη φωτιά κάτω απ' τα σίδερα, με τις μαύρες κάννες και τα δόντια του ήλιου. Όπου μήτε κλώνος μήτε ανθός, δάκρυο ποτέ δεν έβγαλαν. Και χτυπούσανε όπου να'ναι, σφαλώντας τα βλέφαρα με απόγνωση. Και η Άνοιξη ολοένα τους κυρίευε. Σαν να μην ήτανε άλλος δρόμος πάνω σ' ολάκερη τη γη για να περάσει η Άνοιξη παρά μονάχα αυτός, και να τον είχαν πάρει αμίλητοι, κοιτάζοντας πολύ μακριά, πέρ' απ' την άκρη της απελπισίας, τη Γαλήνη που έμελλαν να γίνουν, οι νέοι με τα πρησμένα πόδια που τους έλεγαν αλήτες, και οι άντρες, και οι γυναίκες, και οι λαβωμένοι με τον επίδεσμο και τα δεκανίκια.

Και περάσανε μέρες πολλές μέσα σε λίγην ώρα. Και θερίσανε πλήθος τα θηρία, και άλλους εμάζωξαν. Και την άλλη μέρα εστήσανε στον τοίχο τριάντα.

«Παλιοβούνα»

«Τουρνίκι»

Φωτογραφίες Ροζαλίας Αφεντάκη

Καλλιρρόη Ασπροποτάμου

ΤΗΣ ΑΦΡΟΔΙΤΗΣ ΜΙΧΑΗΛ

Η Καλλιρρόη απέχει 60 χιλ. από την Καλαμπάκα κι είναι ένα ορεινό χωριό σφηνωμένο σε μια πλαγιά της Ν. Πίνδου, σε υψόμετρο 1040 μ. απ' τη θάλασσα.

Το βουερό ποτάμι, ο Αχελώος, (Ασπροπόταμος για τους ντόπιους) κυλάει στο βάθος της χαράδρας τα ορμητικά νερά του ανάμεσα σε κατάφυτες όχθες και σε απότομες πλαγιές. Ο τόπος είναι κλειστός.

Ο καιρός ήταν βροχερός. Το πράσινο σ' όλες του τις αποχρώσεις κυριεύει το μάτι.

Το να φεύγεις απ' την Αθήνα, απ' τον κλειστό χώρο του σπιτιού σου και της πόλης και να βρίσκεσαι στην άπλα της φύσης είναι μια ευτυχία. Δεν ξέρω αν συμβαίνει και σ' άλλους πεζοπόρους, πάντως εμένα με πιάνει μια συναισθηματική έξαρση. Περνάω αρκετές ώρες στη διάρκεια της επόμενης εβδομάδας, χαμένα μέσα στην ομορφιά που μ' έχει θαμπώσει.

Στον πηγαϊμό επισκεφθήκαμε το προϊστορικό σπήλαιο του Θεόπετρας, στα περίχωρα της Καλαμπάκας.

Τα παλαιότερα ευρήματα του σπηλαίου ξεκινούν περίπου στα 130.000 χρόνια πριν από σήμερα και τα νεότερα φτάνουν τα 4000 π.Χ. Το σπήλαιο χρησιμοποιήθηκε εντατικά κατά τη Μέση Παλαιολιθική περίοδο ως μόνιμη βάση για τους προϊστορικούς ανθρώπους. Εντυπωσιάζει ο ανθρώπινος σκελετός

σε στάση εμβρύου και τα αποτυπώματα των πελμάτων.

Το ξενοδοχείο «Αχελωίδες» ήταν υπέροχο. Τεράστια δωμάτια με γούστο επιπλωμένα, σκορπισμένα σε διάφορα πέτρινα κτήρια, απλωμένα κλιμακωτά στο χώρο. Η μεγάλη τραπεζαρία με τα ρουστίκ έπιπλα αναστέναξε απ' τα γέλια και τους χορούς των μελών του ομίλου μας. Είμαστε πια όλοι μια μεγάλη παρέα που παρά τις μικροεντάσεις, έχει αναπτυχθεί ανάμεσά μας μια αγαπτική σχέση.

Δεν ξεχνώ την Ιερά Μονή του Τιμίου Σταυρού στα Δολιανά με τους 13 τρούλους, έργο μαστόρων που έχτισαν αντίστοιχες εκκλησίες στις παραδουνάβιες περιοχές (Ρουμανία). Είναι ένας από τους αξιόλογους βυζαντινούς ναούς της Ελλάδας, αναφέρουν οι ειδικοί. Η εκκλησία χτίστηκε τέλη του 18ου αι. σε ρυθμό βασιλικής με τρία κλίτη. Αρχικά λειτούργησε ως μοναστήρι αλλά εγκαταλείφθηκε το 1924. Το εσωτερικό είναι «ανεπίχριστο» δηλ. χωρίς αγιογραφίες, αναδεικνύοντας έτσι τη λίθινη φυσιογνωμία του.

Μετά την πρωινή σκληρή πορεία λόγω βροχής πιάσαμε τις ταβέρνες στο χωριό «Χαλίκι». Προφανώς το όνομα το πήρε απ' τις πολλές πετρούλες – χαλίκια (μάλλον χαλικάρες ήταν) που υπάρχουν στις όχθες του ποταμού. Το χωριό αυτό με τα ωραία τοξωτά γεφυράκια και τα πετρόκτιστα αρχοντικά

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΣΕΛΙΔΑ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΣΕΛΙΔΑ

βρίσκεται χαμένο σε ρεματιά, δίπλα στο ποτάμι. Είναι οι «πύλες» της Θεσσαλίας προς την Ήπειρο. Από εκεί κι ο αλλοτινός του πλούτος.

Πολλά σπίτια και σήμερα χτίζονται με πολύ μεράκι και φέρνουν τη σφραγίδα της υπέροχης τέχνης της πέτρας συνεχίζοντας μια παράδοση αιώνων.

Στην πλατεία του χωριού, στη σκιά του τεράστιου πλάτανου βρίσκεται το εντυπωσιακό καμπαναριό κι η εκκλησία της Αγίας Παρασκευής. Στις γύρω ταβέρνες κατέφυγαν οι πεζοπόροι μετά την κοπιαστική πορεία προς το βουνό.

Η φιλοξενία παραμένει ζωντανή ακόμη στα μέρη αυτά. Η μαμά της ταβερνιάρισσας μας προσέφερε μελιτζάνες τουρσί και λαρδί που είχε στο κιούπι κι είχε φτιάξει η ίδια. Η γεύση σήκωνε τσίπουρο. Η ψυχή μας γλύκανε και το τραγούδι βγήκε απ' την καρδιά μας σα νερό κελαριστό πηγής. Ο σύλλογος αυτός αγαπά ιδιαίτερα το τραγούδι και το χορό.

Δε χάνει ευκαιρία να επιδίδεται στις δυο αυτές καλλιτεχνικές εκφράσεις. Έτσι έγινε και το βράδυ της Κυριακής· μια παρέα μεταξύ των οποίων κι εγώ, γύρω από ένα τραπέζι είπαμε τραγούδια της τάβλας «αργόσυρτα, τραγούδια ανατολίτικα, λυππητερά».

Κι όταν γύριζα στο σπιτάκι όπου ήταν το δωμάτιο, πώς να ξεχάσω το μπλε σκούρο τ' ουρανού με τα κεντίδια του και τ' ολόλαμπρο φεγγάρι στην κορυφογραμμή του βουνού που έδυε εκείνη τη στιγμή!

Η επιστροφή μας έγινε από το Πετρούλι – Ελάτη – Πύλη, όπου για

πρώτη φορά επισκεφθήκαμε το περικαλλές μνημείο του 13ου αι., τη βυζαντινή εκκλησία της «Πόρτα Παναγιάς».

Το μοναστήρι (Μονή Δουσίκου) κι η εκκλησία της Παναγίας κτίστηκαν το 1283 με μέριμνα και οικονομική επιχορηγία του Σεβαστοκράτορα της Θεσσαλίας Ιωάννου Β' Δούκα Αγγέλου Κομνηνού. Από τα Βυζαντινά χρόνια τιμάται στην Κοίμηση της Θεοτόκου με το επίθετο «Ακαταμάχητος» Ο ναός είναι χτισμένος σε κρηπίδα άλλου παλιότερου παλαιοχριστιανικού κι εκείνος πάλι σε ερείπια αρχαίου ιερού.

Εντυπωσιάζουν οι τοιχογραφίες, υψηλής εκφραστικότητας της παλαιολόγειας ζωγραφικής, και τα δυο μεγάλα ψηφιδωτά, η ολόσωμη απεικόνιση της Παναγιάς (του 1283) στην ασυνήθιστη θέση, δεξιά του τέμπλου, και αριστερά η αντίστοιχη του Ιησού. Η Παναγία παριστάνεται στον τύπο της Δεξιοκρατούσας. Ο ψηφοθέτης κατορθώνει να αποδώσει τα χαρακτηριστικά καθώς και τις πτυχές των ενδυμάτων με τέτοια υψηλή τέχνη που νομίζει κανείς ότι είναι ζωγραφική κι όχι ψηφιδωτό. Η δε πνευματικότητα της Βυζαντινής τέχνης βρίσκει εδώ τον κύριο εκφραστή της.

Ο φύλακας του ναού μπάρμπα – Σωτήρης περίμενε να μας ανοίξει την πόρτα και με γλαφυρότητα αλλά και απλότητα μας μίλησε περισσότερο για τη θαυμαστή δύναμη της Παναγίας παρά για την καλλιτεχνική αξία των «θησαυρών» που περικλείει ο ναός αυτός.

Ήταν πράγματι μια πλούσια εκδρομή από την οποία ο καθένας μας θα έχει κρατήσει, είμαι σίγουρη, πολλές ομορφιές μέσα του.

Το τελευταίο προπύργιο της Λύκαινας

ΤΟΥ ΑΚΗ ΣΥΡΙΓΟΥ

Θαρρώ πως ήταν Κυριακή. Ναι, μια Κυριακή πρωί. Έδωσε, ρόδι-σε η Γκαμήλα και μαζί ρόδιζε όλη η Ελλάδα. Χαμογέλασε η αυγή και έδειξε το μεγαλείο της η Τσούκα Ρόσα. Η πιο απόκρημνη και συνάμα η πιο αγέρωχη κορφή της Πίνδου. Το καμάρι της Ηπείρου, το στολίδι των Άλπεων. Η σιγή που επικρατούσε ήταν συγκλονιστική, ξεχασμένη από τους πυροβολισμούς της εποποιίας, τα προτάγματα του Κασιμήτρου και τα καταδρομικά του αντάρτικου. Κοράκι να πέτα-

γε στον ανταγωνιστή Γράμμο, θα τα 'κουγες. Ρόδιζε, και συνάμα οργίαζε η φύση δείχνοντας μπροστά μας το μεγαθήριο ομορφιάς της. Η σκηνή άνοιξε, με το φερμουάρ να κόβει σαν ξυράφι την ηρεμία. Ο σταυραετός πάνω από την Μολυβδοσκέπαστο γύρισε με τα τηλεσκοπικά του μάτια να δει ποιος τόλμωσε να ταραξεί τη γαλήνη του βασιλείου του. Το θρόισμά του, τώρα πάνω από το Μπουραζάνι, επιδείκνυε περίτρανα και περήφανα ποιος είναι ο άρχων των ουρανών. Βγήκα έξω, τεντώθηκα νωχελικά και ευθύς έγειρα να νίψω το πρόσωπο της νύχτας στα ατάραχα νερά της Δρακόλιμνης. Μαγεύτηκα από την ομορφάδα αυτής της Ηπειρωτικής θέας που ξετυλίγονταν μπροστά μου. Ροδί η Τσούκα Ρόσα, άσπρη η Γκαμήλα,

γκρι η Μονή Στομίου, μπλε ο Βοϊδομάτης, πράσινος ο Βίκος. Μα έμεινα ασάλευτος σαν αντίκρισα όλα αυτά στο παιχνίδισμα των συννεφιών που αντικατοπτρίζονταν με δύναμη ισχυρή μέσα στη λίμνη. Ούτε ένα Δρακάκι δεν τολμούσε να ξεενερίσει μη χαλάσει το μαγευτικό πί-

νακα. Άσπρο, μπλε, κόκκινο, ροδί, γαλάζιο, πράσινο, καφέ, χρυσό, πορφυρό, γκρι. Ήσαν εκεί όλα και σπρωχνόντουσαν ποιο θα βγει πρώτο μπροστά. Η τελευταία αρκούδα με τα δυο παιδιά της θα 'χε μια ώρα που ξεδίψασε το φλογισμένο λαρύγγι της δίνοντας την άδεια σε μας και τη Λύκαι-

να να πάρουμε σειρά να οβήσουμε τη δίψα μας. Η γκριζωπή μας είχε ήδη ανέβει στο παρατηρητήριό της εκεί ψηλά στο δρόμο προς την κορφή. Διακριτικά για να μας προσέχει, βουτηγμένη στο απέραντο άσπρο καμουφλάζ της. Ένα και μόνο αλύχτισμα καλημέρα για εμάς και καληνύχτα στο αρσενικό της. Έκοψα δύο ροδοπέταλα τα βούτηξα στη λίμνη και στα πρόσφερα σαν αμβροσία στα μεθυστικά σου χείλη. Χουζούρευες καλή μου, στέναξε η πνοή μου, φτερούγισαν τα όνειρά μου και σύρθηκα ξανά μέσα στη σκηνή. Και έτσι ρημαδιό τα δυο κορμιά γίνθηκαν ένα, καθώς ευωδιά από μέλι πλημμύρισε την πλάση. Έτσι τα πήρε ο αγέρας, έτσι τα πήραν οι Άλπεις, τα 'πλενε η άνοιξη και τα τάζε η αγέλη.

«Δρακόλιμνη»

Φωτογραφία Αφροδίτης Μιχαήλ

Ο Κ Τ Ω Β Ρ Ι Ο Σ

Φαράγγι Αγάλης – Εύβοια (Πεζοπορική) ΒΔ: 1

Κυριακή 2 Οκτωβρίου

Αναχώρηση στις 8.00 για Χαλκίδα, Ψαχνά, Άγιο Αθανάσιο από όπου αρχίζει η πορεία μας στο φαράγγι μέσα από ένα πολύ καλά διαμορφωμένο μονοπάτι έως την πηγή «Κράτια» στις πλαγιές της Δίρφης. Διάρκεια πορείας 4 ώρες. Επειδή η επιστροφή θα γίνει από το ίδιο μονοπάτι μπορεί να περπατήσει κανείς όσο θέλει. Όσοι δεν οδοιπορήσουν θα παραμείνουν στον Άγιο Αθανάσιο για βόλτες και φαγητό. Με την επιστροφή των πεζοπόρων αναχώρηση για Αθήνα.

Αρχηγός από το Δ.Σ.

Σαραντάπηχο Κορινθίας (Πεζοπορική) ΒΔ: 1

Κυριακή 9 Οκτωβρίου

Αναχώρηση στις 7.30 για Κιάτο, Δερβένι, Εβροστίνη, Σαραντάπηχο από όπου ξεκινάει η πορεία μας μέσα σε πανέμορφο ελατόδασος σε δασικό δρόμο. Διάρκεια πορείας 3.30 ώρες. Όσοι δεν θέλουν να πεζοπορήσουν μπορούν να παραμείνουν στην Εβροστίνη για βόλτες και φαγητό. Με την επιστροφή των πεζοπόρων αναχώρηση για Αθήνα.

Αρχηγός από το Δ.Σ.

Φαράγγι Λούσιου – Αρκαδία (Πεζοπορική) ΒΔ: 1

Κυριακή 16 Οκτωβρίου

Αναχώρηση στις 7.30 για σήραγγα Αρτεμισίου, Δημητσάνα. Η πορεία μας αρχίζει λίγο πιο έξω από τη Δημητσάνα και περπατώντας σε μονοπάτι αρχικά και δρόμο κατόπιν θα φτάσουμε στην Ιερά Μονή Φιλοσόφου και αφού διασχίσουμε τον πανέμορφο Λούσιο, όπου κατά την παράδοση λούστηκε ο Δίας, θα φτάσουμε στην Ιερά Μονή Προδρόμου και σε λίγη ώρα πιο κάτω στην Αρχαία Γόρτυνα όπου θα περιμένει το αυτοκίνητο για την επιστροφή (ώρες πορείας περίπου 4). Όσοι δεν πεζοπορήσουν θα επισκεφτούν το Υπαίθριο Μουσείο Υδροκίνησης και τα μπαρουτάδικα της Δημητσάνας. Με την επιστροφή των πεζοπόρων αναχώρηση για Αθήνα.

Αρχηγός από το Δ.Σ.

ΕΚΔΗΛΩΣΗ

Δευτέρα 17 Οκτωβρίου

Στην Αίθουσα του Αττικού και ώρα 20.00 βιντεοπροβολή με θέμα «Ιχνηλατώντας την Κωνσταντινούπολη», προσφορά της κας Τασίας Κομσέλν.

Περιστερά – γδατα Στυγός – Αχαΐα (Ορειβατική) ΒΔ: 1+

Κυριακή 23 Οκτωβρίου

Αναχώρηση στις 7.30 για Κιάτο, Ακράτα, Περιστερά. Από εκεί στο καλογραμμένο μονοπάτι θα ανέβουμε στα Υδατα της Στυγός. Διάρκεια πορείας 4 ώρες. Επειδή η επιστροφή θα γίνει από το ίδιο μονοπάτι μπορεί κανείς να περπατήσει όσο θέλει. Όσοι δεν πεζοπορήσουν θα παραμείνουν στην Περιστερά. Με την επιστροφή των πεζοπόρων αναχώρηση για Αθήνα.

Αρχηγός από το Δ.Σ.

Κόνιτσα - Ιωαννίνα ΒΔ: 1 & 2**Παρασκευή 28 - Κυριακή 30 Οκτωβρίου**

Παρασκευή 28: Αναχώρηση στις 8.00 για Ρίο-Αντίρριο, Ιωάννινα, Κόνιτσα με ενδιάμεσες στάσεις για καφέ και φαγητό. Τακτοποίηση στο ξενοδοχείο. Το απόγευμα ελεύθερο για να γνωρίσουμε τα αξιοθέατα της Κόνιτσας (Μουσείο, σπίτι της μητέρας του Αλή Πασά).

Σάββατο 29: Νωρίς το πρωί αναχώρηση από το ξενοδοχείο για Αγ. Παρασκευή (Κεράσοβο) από όπου θα αρχίσει η πορεία μας προς Σμόλικα, Δρακόλιμνη, Κορυφή. Επειδή η επιστροφή θα γίνει από το ίδιο μονοπάτι, μπορεί να περπατήσει κανείς όσο θέλει. Επιστροφή στο ξενοδοχείο.

Κυριακή 30: Μετά το πρωινό θα επισκεφθούμε το γραφικό τοξωτό γεφύρι της Κόνιτσας και όσοι επιθυμούν θα πάνε έως τη Μονή Στομίου παράλληλα προς τον Αώο. Διάρκεια πορείας 4 ώρες. Νωρίς το μεσημέρι αναχώρηση για Αθήνα.

Αρχηγός από το Δ.Σ.

Ν Ο Ε Μ Β Ρ Ι Ο Σ**Φενεός - Λίμνη Δόξα - Κορινθία (Πεζοπορική-Ορειβατική) ΒΔ: 1****Κυριακή 6 Νοεμβρίου**

Αναχώρηση στις 7.30 για Κιάτο, Στυμφαλία, Φενεό, Λίμνη Δόξα. Η πορεία αρχίζει από την Ιερά Μονή Αγ. Γεωργίου και μέσα από δασικό δρόμο στο πανέμορφο τοπίο του ανατολικού Χελμού φθάνουμε στην κορυφή Μαδερό (ώρες πορείας περίπου 3.30). Επιστροφή από τον ίδιο δρόμο. Όσοι θέλουν μπορούν να πραγματοποιήσουν τον περιφερειακό δρόμο της Λίμνης και να καταλήξουν στα Καλύβια Φενεού για φαγητό. Με την επιστροφή των πεζοπόρων αναχώρηση για Αθήνα.

Αρχηγός από το Δ.Σ.

Παρνασσός - Πολύδροσο - Κορφή Αβγό (Πεζοπορική) ΒΔ: 1**Κυριακή 13 Νοεμβρίου**

Αναχώρηση στις 8.00 για Αράχωβα, Καλύβια, Κελάρια. Η πρώτη ομάδα θα κατέβει στα Καλύβια, θα επισκεφτεί το Κωρύκειο Άντρο και θα επιστρέψει στα Καλύβια για φαγητό. Η δεύτερη ομάδα θα ξεκινήσει λίγο πιο κάτω από τη θέση Κελάρια και μέσα από πανέμορφο μονοπάτι θα κατφορίσει έως το Πολύδροσο όπου θα μας περιμένει το αυτοκίνητο. Διάρκεια πορείας 3.30 ώρες. Με την επιστροφή των πεζοπόρων αναχώρηση για Αθήνα.

Αρχηγός από το Δ.Σ.

Φολόη - ΗΛΕΙΑ (Τουριστική, Πεζοπορική) ΒΔ: 1**Σάββατο 19 - Κυριακή 20 Νοεμβρίου**

Σάββατο 29: Αναχώρηση στις 8.00 για Ολυμπία. Επίσκεψη του αρχαιολογικού χώρου και τακτοποίηση στο ξενοδοχείο. Απόγευμα ελεύθερο.

Κυριακή 30: Πορεία διάρκειας 2 ωρών στο δρυοδάσος της Φολόης, προσιτή για όλους μέσα από το «Μονοπάτι της γραβάτας». Νωρίς το απόγευμα αναχώρηση για Αθήνα.

Αρχηγός από το Δ.Σ.

ΚΟΡΩΝΕΙΑ – Μ. ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ – ΒΟΙΩΤΙΑ
(Τουριστική, Πεζοπορική) ΒΔ: 1

Κυριακή 27 Νοεμβρίου

Αναχώρηση στις 8.00 για Αλιάρτο. Σύντομη στάση και μετάβαση στη Μονή Ευαγγελίστριας απ' όπου η πεζοπορική ομάδα θα πραγματοποιήσει τη διαδρομή προς Κορώνεια (διάρκεια πορείας περίπου 4.30 ώρες). Τρόφιμα και νερό μαζί. Οι λοιποί εκδρομείς μετά την επίσκεψη της Μονής θα μεταβούν με το πούλμαν στο χωριό Ζαγαράς για μικροδιαδρομές στη γύρω περιοχή και φαγητό. Το απόγευμα συνάντηση των δύο ομάδων στην Κορώνεια και επιστροφή.

Αρχηγός από το Δ.Σ.

Δ Ε Κ Ε Μ Β Ρ Ι Ο Σ

Πάρνηθα (Πεζοπορική) ΒΔ: 1

Κυριακή 4 Δεκεμβρίου

Αναχώρηση στις 8.30 για Πάρνηθα, Καταφύγιο, Μπάφι, Μόλα. Λίγο πιο πάνω από το καταφύγιο στο Μπάφι θα πάρουμε το περιφερειακό μονοπάτι του κεντρικού δρυμού της Πάρνηθας και σε 40 λεπτά περίπου θα φτάσουμε στη Μόλα. Από κει μέσω μονοπατιού ή δασικού δρόμου σε 1.30 ώρες θα φθάσουμε στον Αγ. Γεώργη και στο φρούριο του Λοιμικού (αρχαία φρυκτωρία). Επιστροφή από τον ίδιο δρόμο έως τη Μόλα, όπου θα μας περιμένει το αυτοκίνητο για την επιστροφή μας στην Αθήνα. Συνολική διάρκεια πορείας 3.30 ώρες.

Αρχηγός από το Δ.Σ.

ΕΚΔΗΛΩΣΗ

Δευτέρα 5 Δεκεμβρίου

Στην Αίθουσα του Αττικού και ώρα 20.00 ομιλία της Δρ φιλοσοφίας και σχολικής συμβούλου των φιλολόγων κας Τασούλας Καραγεωργίου, με θέμα: «Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης, 100 χρόνια από το θάνατό του».

Λεγραινά – Λαύριο – Καμάριζα (Τουριστική, Πεζοπορική) ΒΔ: 1

Κυριακή 11 Δεκεμβρίου

Αναχώρηση στις 8.30 για Παλαιά Φώκαια από όπου η πρώτη ομάδα θα οδοιπορήσει για Άγ. Κωνσταντίνο, Καμάριζα. Η δεύτερη ομάδα θα ξεκινήσει από Λεγραινά για Καμάριζα. Όσοι δεν περπατήσουν μπορούν να επισκεφθούν το Τεχνολογικό Μουσείο Λαυρίου. Στη συνέχεια όλοι θα συγκεντρωθούν στην Καμάριζα για φαγητό και επιστροφή στην Αθήνα.

Αρχηγός από το Δ.Σ.

**Χριστούγεννα στη Βουλγαρία
& Χριστούγεννα στην Ελλάδα**

Πληροφορίες στο Σύλλογο

«Στον Ασπροπόταμο»

Φωτογραφίες Πόπης Κρητσωτάκη

**Εφέτος συμπληρώνονται
100 χρόνια από το θάνατο
του «Αγίου των Γραμμάτων»,
του «Κοσμοκαλόγερου»
Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη**

Παπαδιαμάντης

Σαν έκλεισες το ταπεινό νησί σου στην ψυχή,
όπου κι αν πήγες νοσταλγός, ξενιτεμένος ήσουν.
Το πέρασμά σου σιωπηλό γιομάτο απαντοχή,
ζούσες φτωχός χωρίς να πεις ποτέ να σ' ελεήσουν.
Σ' απόμακρες μικροκλησιές, στις φτωχογειτονιές,
σε μαγαζάκια χαμηλά μ' απλούς συντρόφους ζούσες.
Μες στους ψαλμούς και στο κρασί, βαθιά στις αγρυπνίες
στ' ασκητικό σου το κελί τη Σκιάθο αναζητούσες.
Στις ιστορίες σου αχνοπερνούν σαν όραμα οι γιαλοί,
γέρνουν οι κάβοι αγκαλιαστοί, σπιτάκια ανηφορίζουν.
Λευκά ξωκλήσια λειτουργούν, το πέλαγο καλεί
«χαίρε» καράβια όσα κινούν, «καλώς τα» όσα γυρίζουν.
Περνούν μπροστά σου οι ταπεινοί στη φτώχεια, στους καημούς
παιδιά με τις μικρές χαρές και μαυρομαντηλούσες.
Τον πόνο απάλυνες γλυκός, στους μαύρους ξεπεσμούς
σαν ξομολόγος των ψυχών κακούς εσυγχωρούσες.
Στερνό ταξίδι ο γυρισμός μες στ' άθλια γερατειά
- παλιό καράβι να δεθείς γυρίζεις στο λιμάνι.
Γαλήνια πέθανες καθώς πεφτάστρι στη νυχτιά
μια καμπανούλα ειρηνικά το «χαίρε» είχε σημάνει.
Μετά τον τάφο ο θαυμασμός, η δόξα, η προτομή.....
Μα πρέπει στη βυζαντινή μορφή σου ένα ξωκλήσι
εκεί, που η θάλασσα βογγά κι ανθρώπινοι καημοί,
στην άγια μνήμη σου ο παπάς να 'ρθει να λειτουργήσει

Κ. Γ. Καλαντζής (Η Θεσσαλία, 19/9/1937)

Ο εορτασμός των Χριστουγέννων

Οι ιστορικές πηγές υποδεικνύουν ότι ο εορτασμός των Χριστουγέννων άρχισε να τηρείται στη Ρώμη γύρω στο 335 μ.Χ., αν και κάποιοι ερευνητές βασιζόμενοι σε αρχαίους ύμνους με χριστουγεννιάτικη θεματολογία θεωρούν ότι τα πρώτα βήματα που οδήγησαν στον εορτασμό αυτό έγιναν μέσα στον 3ο αιώνα. Η παράδοση θεωρεί ότι η αρχαιότερη ομιλία για τη γιορτή των Χριστουγέννων εκφωνήθηκε από τον Μέγα Βασίλειο στην Καισάρεια της Καππαδοκίας το έτος 376 μ.Χ.

Επί Πάπα Ιουλίου Α' (337-352) τα Χριστούγεννα σταμάτησαν να γιορτάζονται μαζί με τα Θεοφάνεια και θεσπίσθηκε ως επέτειος η 25 Δεκεμβρίου κατόπιν έρευνας των αρχείων της Ρώμης, όπως πιστεύεται, επί της απογραφής που έγινε επί αυτοκράτορα Οκταβιανού Αυγούστου, σε συνδυασμό με υπολογισμό της ρήσης του Ευαγγελίου του Προδρόμου που ειπώθηκε για τον Χριστό: «ἐκεῖνον δεῖ αὐξάνειν, ἐμὲ δὲ ἐλαττοῦσθαι.» (Ιωάν. γ' 30). Με βάση αυτή την υποθετική πηγή, η Γέννηση του Χριστού ορίσθηκε κατά το χειμερινό ηλιοστάσιο όπου και αρχίζει η αύξηση των ημερών. Στον καθορισμό της 25ης Δεκεμβρίου ως ημερομηνίας εορτασμού συντέλεσαν προφανώς η μεγάλη εθνική εορτή του "ακατανίκητου" Θεού Ήλιου (Dies Natalis Solis Invicti) και ο εορτασμός των γενεθλίων του Μίθρα που ήταν διαδεδομένα σε όλη την επικράτεια της Ρωμαϊκής αυτοκρατορίας με την έννοια ότι η επιλογή αυτής της ημέρας ως ημέρας γέννησης του Χριστού είχε να κάνει με την προσπάθεια αντικατάστασης των παγανιστικών (μη χριστιανικών) γιορτών που τηρούνταν εκείνον τον καιρό, όπως τα Σατουρνάλια και τα Μπρουμάλια.

Συνεπώς, όταν ο Χριστιανισμός έγινε η επίσημη θρησκεία της αυτοκρατορίας, προσπάθησε να απορροφήσει και να δώσει νέα διάσταση και νέα σημασία σε πανάρχαια λατρευτικά έθιμα και λατρευτικές συνήθειες αιώνων. Πάντως, παρά τις απαγορεύσεις της εκκλησίας για

πολλές από τις εκδηλώσεις που τελούνταν στην αντίστοιχη του Δωδεκαημέρου περίοδο ή τις νομοθεσίες, αυτές διατηρήθηκαν κυρίως στην ύπαιθρο καθ' όλη τη διάρκεια των ρωμαϊκών αυτοκρατορικών χρόνων, μέχρι τον 5ο μ.Χ. αιώνα. Σε μεταγενέστερη εποχή πολλά από τα έθιμά τους (ανταλλαγή δώρων, γλέντια, χαρτοπαίγνια κ.ο.κ.) μεταβιβάστηκαν στον εορτασμό της Πρωτοχρονιάς.

Από τη Δύση ο εορτασμός της Γέννησης στις 25 Δεκεμβρίου πέρασε και στην Ανατολή γύρω στο 376. Το 386 ο Αγ. Ιωάννης ο Χρυσόστομος παρότρυνε την εκκλησία της Αντιόχειας να συμφωνήσει στην 25η Δεκεμβρίου ως ημέρα εορτασμού της Γέννησης. Τον καιρό του Αγ. Αυγουστίνου (354 - 430) η ημερομηνία της Γιορτής της Γέννησης είχε καθοριστεί, πάντως ο Αυγουστίνος την παραλείπει από τον κατάλογό του με τις σημαντικές χριστιανικές επετείους.

Με το χρόνο επικράτησε σε όλο το χριστιανικό κόσμο, εκτός της Αρμενικής Ορθόδοξης Εκκλησίας που συνεχίζει τον συνεορτασμό με τα Θεοφάνια.

Το 529 ο αυτοκράτορας Ιουστινιανός απαγόρευσε την εργασία και τα δημόσια έργα κατά τη διάρκεια των Χριστουγέννων και τα ανακήρυξε δημόσια αργία. Ως το 1100, καθώς είχε επεκταθεί η δράση των ιεραποστολών στις παγανιστικές ευρωπαϊκές φυλές, όλα τα έθνη της Ευρώπης γιόρταζαν τα Χριστούγεννα. Εντούτοις, αργότερα, εξαιτίας της Μεταρρύθμισης απαγορεύτηκε ή περιορίστηκε κατά περιόδους η τήρηση του εορτασμού τους σε διάφορες χώρες της Ευρώπης και στην Αμερική, καθώς θεωρούνταν ότι περιλάμβανε σε μεγάλο βαθμό ειδωλολατρικά στοιχεία.

Σήμερα η εορτή των Χριστουγέννων είναι η σημαντικότερη από τις ακίνητες εορτές της Ορθόδοξου Εκκλησίας και στη Δύση εορτάζεται λαμπρότερα από εκείνη της Ανάστασης, σε αντίθεση με αυτό που συμβαίνει στην Ανατολή.

(ΑΠΟ ΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ)

«Δολιανά Ασπροπόταμου»

«Ασπροπόταμος»

Φωτογραφίες από την Αφροδίτη Μιχαήλ

Το βάζο του γλυκού και ο καφές

Ο καθηγητής στάθηκε μπροστά στους φοιτητές της τάξης του, της φιλοσοφικής σχολής, έχοντας μπροστά του κάποια αντικείμενα. Όταν η τάξη σούχασε, χωρίς να πει τίποτα, πήρε ένα μεγάλο βάζο του γλυκού και άρχισε να το γεμίζει με μπαλάκια του τένις. Όταν πλέον δεν χωρούσε άλλο, κοίταξε τους μαθητές του και τους ρώτησε αν το βάζο γέμισε και εκείνοι συμφώνησαν.

Τότε ο καθηγητής πήρε χαλίκια και άρχισε να τα ρίχνει στο βάζο κουνώντας το και αυτά πήγαν στα κενά ανάμεσα στις μπάλες του τένις. Όταν πια δεν χωρούσαν άλλα χαλίκια ρώτησε τους μαθητές αν το βάζο ήταν γεμάτο και αυτοί κάπως σαστισμένοι είπαν πως είναι.

Ο καθηγητής στη συνέχεια πήρε άμμο και αφού την έριξε στο βάζο, γέμισε όλα τα κενά ανάμεσα στα χαλίκια και αφού ρώτησε τους μαθητές πάλι αν το βάζο ήταν γεμάτο αυτοί ανταπάντησαν με ένα ομόφωνο ΝΑΙ.

Τότε ο καθηγητής έσκυψε και πήρε κάτω από το γραφείο δυο κούπες καφέ και τις έριξε στο βάζο ενώ οι μαθητές πλέον γελούσαν απορημένοι.

«Τώρα», λέει ο καθηγητής, «Θέλω να θεωρήσετε ότι το βάζο αντιπροσωπεύει

τη ζωή σας. Οι μπάλες του τένις είναι τα πλέον ιερά και μεγάλα πράγματα στη ζωή σας, όπως η πατρίδα, η οικογένεια, τα παιδιά σας, οι φίλοι σας και οι αγαπημένες σας ασχολίες, πράγματα που ακόμα και αν όλα τα άλλα χαθούν, αυτά είναι ικανά να γεμίσουν τη ζωή σας.

Τα χαλίκια αντιπροσωπεύουν πράγματα σημαντικά όπως τη δουλειά σας, το αυτοκίνητό σας, ένα σπίτι. Η άμμος είναι άλλα μικρότερα πράγματα. Αν γεμίσετε το βάζο πρώτα με άμμο, δεν θα υπάρχει χώρος για να βάλετε τα χαλίκια και τις μπάλες του τένις. Το ίδιο ισχύει και για τη ζωή σας. Αν ξοδέψετε την ώρα σας και την ενέργειά σας για μικρά πράγματα, δεν θα έχετε χρόνο και δύναμη για μεγαλύτερα και σημαντικότερα για σας πράγματα. Φροντίστε τα μπαλάκια του τένις πρώτα και μετά τα χαλίκια. Τα υπόλοιπα είναι άμμος».

Ένας μαθητής σήκωσε το χέρι και ρώτησε τι αντιπροσώπευε ο καφές. Ο καθηγητής χαμογέλασε και είπε: «Ο καφές είναι για να σας δείξει πως όσο γεμάτη και να είναι η ζωή σας, πάντα θα υπάρχει χώρος για ένα καφέ με κάποιο φίλο».

(ΑΠΟ ΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ)

Ο φίλος -μανάβης στο κέντρο- έλαβε μια μέρα στο ταχυδρομικό του κουτί μια πιστωτική κάρτα από την τράπεζα όπου είχε λογαριασμό.

Ιδεολόγος εναντίον των πιστωτικών, τηλεφωνεί εκνευρισμένος στο διευθυντή της τράπεζας.

- Σας ζήτησα εγώ κάρτα, γιατί μου τη στείλατε χωρίς να με ρωτήσετε;
- Εντάξει κύριε, δεν είναι υποχρεωτικό να την κρατήσετε. Αν δεν τη θέλετε ελάτε να την ακυρώσουμε, αλ-

λιώς θα σας χρεώνεται ετήσια συνδρομή.

Πράγματι, την άλλη μέρα πηγαίνει στην τράπεζα για να ακυρώσει την πιστωτική κάρτα. Αλλά όχι μόνος. Είχε μαζί του και ένα μεγάλο τσουβάλι πατάτες! Πάνω από 20 κιλά! Μπαίνει μέσα, ακυρώνει την κάρτα και κατόπιν πηγαίνει στον διευθυντή. Του αφήνει τις πατάτες πάνω στο γραφείο και του λέει: «Δεν είναι υποχρεωτικό να τις κρατήσετε. Αν δεν τις θέλετε, φέρτε τις πίσω στο μανάβικο, αλλιώς θα πρέπει να τις πληρώσετε».

«Πώς πάει η δουλειά;»

Πιθανές απαντήσεις στην παραπάνω ερώτηση από τους επαγγελματίες του είδους στη σημερινή δύσκολη οικονομική κατάσταση.

Φούρναρης:	Ψίχουλα
Μανάβης:	Κολοκύθια
Αγρότης:	Ζήσε Μάν μου να φας τριφύλλι
Ανθοπώλης:	Μαρασμός
Υφασματέμπορος:	Πανί με πανί
Ψαράς:	Ούτε λέπι
Φαρμακοποιός:	Με το σταγονόμετρο
Ηλεκτρολόγος:	Δεν βλέπω φως
Υδραυλικός:	Μούφα η δουλειά
Μηχανικός αυτοκινήτων:	Στο ρελαντί
Έμπορος χαλιών:	Χάλια
Κομμωτής:	Τρίχες
Ψιλικατζής:	Ψιλοπράγματα
Νεκροθάφτης:	Ψόφια πράγματα
Τυπογράφος:	Ούτε φύλλο
Βοθρατζής:	Σκατά
Ναυτικός:	Πιάσαμε πάτο
Στρατιωτικός:	Βήμα σημειωτόν
Πόρνη:	Αραχνιάσαμε
Χρηματιστής:	Δεκάρα τσακιστή
Πρωθυπουργός:	Παραλάβαμε χάος

(ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΘΗΝΣ VOICE)